

31. 5. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zakládání účetních závěrek do sbírky listin - nové sankce a požadavky

Společně s novelou zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obchodních korporacích“), došlo zároveň k relativně významné a zásadní novele zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „rejstříkový zákon“), která nabyla účinnosti rovněž 1. 1. 2021.

Novela rejstříkového zákona s sebou přináší novou přísnější úpravu pro případy nezveřejňování účetních závěrek obchodními společnostmi ve sbírce listin, kdy nově umožňuje jako sankci za určitých podmínek i přímo zrušení společnosti bez likvidace. Nezakládáte-li účetní závěrky pravidelně do sbírky listin, pak určitě doporučujeme věnovat zvýšenou pozornost níže uvedeným informacím.

Důvody novelizace

Novela rejstříkového zákona si klade zejména za cíl odhalit tzv. neaktivní společnosti, které nevyvíjí žádnou ekonomickou činnost, existují pouze formálně, ale jsou zapsané v obchodním rejstříku. Zákonodárce argumentuje, že nové opatření zavedená novelou rejstříkového zákona mají vést ke snížení počtu finančních a daňových podvodů, v nichž právě neaktivní společnosti fungují jako tzv. bílý kůň.

Dle důvodové zprávy je dalším motivem pro zavedení přísnější úpravy i zajištění „vyčištění“ obchodního rejstříku od neaktivních společností a zajištění, aby společnosti dokumenty do sbírky listin zakládaly či doplnily, jelikož v současné době spoustu společností i přes dosavadní hrozící sankce předepsané dokumenty do sbírky listin nezakládá.

Nová právní úprava - podmínky, sankce, zrušení společnosti bez likvidace

Na základě novely rejstříkového zákona je nově možné zrušit neaktivní obchodní společnosti i bez nutnosti provádět jejich likvidaci. Novela stanovuje dvě kritéria, za jejichž současného splnění je možné společnost zrušit i bez likvidace.

Prvním kritériem je nesplnění povinnosti založit řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku do sbírky listin po dobu nejméně dvou (2) po sobě jdoucích účetních obdobích a druhým kritériem je nemožnost kontaktovat obchodní korporaci.

Výše uvedené vychází z ustanovení § 105a rejstříkového zákona, který výslovně zcela nově stanovuje, že nepředloží-li obchodní korporace řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku za nejméně dvě (2) po sobě jdoucí účetní období k založení do sbírky listin, vyzve ji rejstříkový soud, aby ve lhůtě jednoho (1) měsíce ode dne doručení výzvy předložila všechny chybějící účetní závěrky k založení do sbírky listin, jinak bude postupovat podle § 104 rejstříkového zákona (tj. může uložit pořádkovou pokutu až do výše 100.000,- Kč). Nepodaří-li se však výzvu podle výše uvedeného obchodní korporaci doručit, zahájí rejstříkový soud řízení o jejím zrušení; údaj o zahájení řízení o zrušení obchodní korporace zapíše rejstříkový soud bez řízení do veřejného rejstříku.

Postihnout neaktivní společnost bude tedy s ohledem na výše uvedené možné pouze za splnění dvou kumulativních podmínek, kterými jsou:

- i. porušení povinnosti předložit řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku za nejméně dvě (2) po sobě jdoucí účetní období do sbírky listin, a
- ii. nemožnost kontaktovat společnost.

Povinnost předložit řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku

Povinnost zakládat řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku do sbírky listin vyplývá společně z ustanovení § 66 písm. c) rejstříkového zákona a § 21a zákona č. [563/1991](#) Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, přičemž tato povinnost je splněna i v případě, že je založena do sbírky listin výroční zpráva jejíž je účetní závěrka součástí.

Novela rejstříkového zákona stanovuje pro případ porušení zákona, aby řádná nebo mimořádná účetní závěrka nebyla do sbírky listin založena za nejméně dvě (2) po sobě jdoucí účetní období, tzn., že pokud by například společnost nezakládala do sbírky listin účetní závěrky každé druhé účetní období, tak by tím nedošlo k naplnění výše stanovené podmínky a soud by v takovém případě mohl využít pouze stávajících donucovacích institutů, tj. uložit v souladu s ustanovením § 104 rejstříkového zákona pořádkovou pokutu až do výše 100.000,- Kč nebo výjimečně přistoupit ke zrušení společnosti s likvidací v souladu s ustanovením § 105 rejstříkového zákona.

Nemožnost kontaktovat společnost

Rejstříkový zákon stanovuje, že výzva k předložení chybějících účetních závěrek se doručuje obchodní korporaci do vlastních rukou, přičemž náhradní doručení je vyloučeno. V tomto případě se použijí předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení obdobně. Primárně bude tedy rejstříkový soud doručovat společnosti prostřednictvím datové schránky. Fikce doručení v případě nepřihlášení se společnosti do datové schránky ve lhůtě deseti (10) dnů se v tomto případě neuplatní, jelikož náhradní doručení tímto způsobem je vyloučeno. Rejstříkový soud tedy bude muset využít jiné způsoby doručování stanovené občanským soudním řádem za účelem doručení výzvy společnosti do vlastních rukou, přičemž posledním způsobem doručování bude doručování provozovatelem poštovních služeb. Pokud není v poslední řadě možné doručit společnosti ani prostřednictvím doručovatele poštovních služeb, je splněna i druhá podmínka, a to nekontaktovat společnost.

V takovém případě a za předpokladu kumulativního splnění obou výše uvedených podmínek bude rejstříkovým soudem bez návrhu zahájeno soudní řízení o zrušení obchodní korporace bez likvidace.

Touto podmínkou si zákonodárce slibuje, že dojde k odhalení společností, které jsou opravdu neaktivní a existují jen formálně a nelze je nijak kontaktovat. V této souvislosti je třeba zmínit, že spousta společností nesplňuje zákonnou povinnost a nezakládá účetní závěrky do sbírky listin, to však neznamená, že nejsou aktivní a nevykonávají ekonomickou činnost. Obvykle tyto společnosti pouze neplní svou zákonnou povinnost zakládat účetní závěrky do sbírky listin. Dle našeho názoru lze konstatovat, že těmito společnostem pro případ, že na výzvu soudu předloží chybějící účetní závěrky a tyto založí do sbírky listin, kromě uložení pořádkové pokuty do výše 100.000,- Kč, která může být uložena i opakovaně, zrušení společnosti podle ustanovení § 105a rejstříkového zákona by nemělo hrozit.

Rozhodnutí o zrušení společnosti bez likvidace

Jak již bylo popsáno a uvedeno výše, pokud dojde ke splnění obou výše uvedených podmínek, zahájí

rejstříkový soud bez návrhu řízení o zrušení obchodní korporace. Údaj o zahájení řízení o zrušení obchodní korporace zapíše rejstříkový soud bez řízení do veřejného rejstříku. Rejstříkový soud může vydat rozhodnutí o zrušení obchodní korporace bez likvidace nejdříve po uplynutí jednoho (1) roku ode dne zápisu údaje o zahájení řízení o zrušení obchodní korporace do veřejného rejstříku. Rejstříkový soud o zrušení obchodní korporace nerozhodne, jestliže v době jeho rozhodování probíhá insolvenční řízení, v němž se řeší úpadek nebo hrozící úpadek obchodní korporace.

Výše uvedená lhůta jednoho (1) roku slouží především k tomu, aby mohlo být případně rejstříkovému soudu doloženo, že společnost má majetek. Ukáže-li se v průběhu řízení, že společnost má majetek, který postačuje alespoň na úhradu nákladů likvidace, tak rejstříkový soud rozhodne, pokud by tím nebylo podstatně zasaženo do práv třetích osob, o zrušení obchodní korporace bez likvidace. V opačném případě, tj. pokud by se ukázalo, že společnost má majetek, který převyšuje náklady spojené s provedením likvidace, rozhodne soud o zrušení společnosti s likvidací. Výmaz společnosti z obchodního rejstříku provede rejstříkový soud na základě rozhodnutí o likvidaci společnosti.

Závěr

S ohledem na výše uvedené zpřísnění právní úpravy a zavedení nových požadavků a zejména nové sankce v podobě možnosti rejstříkového soudu (bez návrhu) rozhodnout o zrušení společnosti bez likvidace, je patrný dlouhodobý trend a záměr zákonodárce zajistit ztransparentnění a stále více dohlížet na plnění povinnosti společností zakládat řádné i mimořádné účetní závěrky do sbírky listin.

Ve světle těchto právních změn lze doporučit, aby společnosti dbaly na dodržování povinnosti a účetní závěrky do sbírky listin zakládaly, a tím se vyhnuly možným postihům ze strany rejstříkového soudu, ať už v podobě pořádkových pokut či při nejhorším v podobě samotného rozhodnutí o zrušení společnosti.

Zbystřit by taktéž měly zejména obchodní korporace, které momentálně nemají založeny více než dvě (2) po sobě jdoucí účetní závěrky ve sbírce listin a lze doporučit zajištění nápravy tohoto stavu a dokumentaci do sbírky listin založit.

Rovněž v souvislosti s transakcemi lze doporučit, aby zejména ze strany kupující, byl kladen důraz a bylo požadováno založení veškeré zákonem stanovené dokumentace do sbírky listin, aby tak následně kupující nemusel čelit výše uvedeným sankcím dle novely rejstříkového zákona.

Závěrem lze doporučit, aby společnosti vždy reagovaly na jakékoliv výzvy rejstříkového soudu, a to zejména právě s ohledem na nové znění a požadavky rejstříkového zákona, kdy nemožnost doručení společnosti (nekontaktovatelnost společnosti) může právě vést při současném splnění podmínky nezaložení účetních závěrek za alespoň dvě (2) po sobě jdoucích účetní období do sbírky listin až k výmazu společnosti bez likvidace.

Mgr. Bc. Štěpánka Vajdová,
advokátka

Mgr. Jakub Málek,
partner

[PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.](#)

Futurama Business Park
Sokolovská 668/136d
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 227 629 700

E-mail: info@plegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)